

Jaarverslag 2006

**Controle door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de
Voedselketen op de bepaling van de samenstelling en de kwaliteit
van melk uitgevoerd door de Belgische interprofessionele
organismen**

MAART 2007

1. INLEIDING

In uitvoering van het protocol tussen de Gewesten en de Federale Staat betreffende melkproducten coördineert het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV), in overleg met de Gewesten, de controle op de interprofessionele organismen met betrekking tot de bepaling van de kwaliteit en de samenstelling van melk.

De melkinrichtingen of kopers halen in de meeste gevallen de melk bij de producenten op met RMO-wagens. Van elke levering wordt een monster genomen en op het einde van de rit worden de monsters in een daartoe bestemde koelruimte geplaatst. De monsters worden opgehaald door medewerkers van de interprofessionele organismen. In de laboratoria van de interprofessionele organismen worden de samenstelling en de kwaliteit van de geleverde melk bepaald volgens de in het protocol van werking beschreven procedure. De bepaling van de samenstelling en de bepaling van de kwaliteit gebeuren op hetzelfde monster. Het FAVV gaat dus na of de samenstelling en de kwaliteit van de geleverde melk gegarandeerd kunnen worden.

De controle op de interprofessionele organismen verloopt volgens een procedure die is vastgelegd door de betreffende administratieve diensten van de Gewesten en het FAVV. Die procedure is weergegeven in een protocol van werking dat in 2002 werd opgemaakt. Voor de uitvoering van het protocol van werking staat personeel in dat in administratief opzicht afhangt van het FAVV. Dat personeel brengt bij het betreffende Gewest verslag uit over de aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de Gewesten vallen en bij het FAVV over de aangelegenheden waarvoor het FAVV bevoegd is.

Er bestaan twee soorten van controles

controles door monsteromwisselingen in de koelruimtes

controles op de protocollen van de interprofessionele organismen en op de goede naleving van de protocollen.

Controles door omwisseling in de koelruimtes

Zij die voor de controle verantwoordelijk zijn, begeven zich naar de koelruimtes en vervangen er een bepaald aantal hoefmonsters door het Belgisch referentiemonster en/of door monsters van het FAVV waarvan de concentraties van verschillende parameters bekend zijn. Deze controles hebben tot doel de goede werking na te gaan van het door de hoefmonsters gevolgde traject, van de bewaring in de koelruimtes tot het mededelen van de resultaten.

De controle is geldig wanneer 60 % van de resultaten van de omgewisselde monsters beschikbaar zijn

De volgende parameters worden gecontroleerd :

vetgehalte
eiwitgehalte
vriespunt
kiemgetal
celgetal
remstoffen

Administratieve controle op het protocol

Er werd nagegaan of elk interprofessioneel organisme zijn protocol naleefde, met name in verband met de ritverslagen, de overdracht van een geïdentificeerd bemonsteringsapparaat, de interne audit, de ophaalschema's, ...

2. Controles door omwisseling in de koelruimtes

Zie Tabel 1

Uit tabel 1 blijkt dat in 2006 voor alle parameters samen 594 monsters werden gebruikt bij de controles door omwisseling in de koelruimtes. Op die 594 monsters werden 541 analyses uitgevoerd. Dat kleine verschil wordt verklaard door het feit dat het moeilijk is om vooraf precies te bepalen welke soort analyse op een welbepaalde dag door het interprofessioneel organisme zal worden uitgevoerd.

Bij de controle door omwisseling werden de individuele grenzen door MCC Vlaanderen eenmaal overschreden bij de bepaling van het vetgehalte en de bepaling van het vriespunt en door het Comité de Lait eenmaal bij de bepaling van het eiwitgehalte. Er werd een onderzoek uitgevoerd maar er werd daarbij in de respectieve laboratoria geen enkele onregelmatigheid vastgesteld die deze overschrijdingen kon staven.

Vetgehalte

De gemiddelde afwijking bedraagt voor het Comité du lait en MCC Vlaanderen in 2006 respectievelijk 0.00 g/l en -0.02 g/l. Deze resultaten zijn beter dan die van de voorgaande jaren (2005 : -0.04 g/l en 0.03 g/l ; 2004: -0,04 g/l en 0,04 g/l; 2003: -0,09 g/l en 0,04 g/l).

De gemiddelde standaardafwijking is in 2006 gelijk aan 0.11 g/l en 0.13 g/l. Dat is iets meer dan de voorgaande jaren maar is toch nog goed (2005: 0,06 g/l en 0,00 g/l ; 2004: 0,06 g/l en 0,00 g/l; 2003: 0,09 g/l en -0,05 g/l).

Eiwitgehalte

De gemiddelde afwijking bedraagt voor het Comité du Lait en MCC Vlaanderen in 2006 respectievelijk -0.03 g/l en 0.01 g/l. Die resultaten zijn minstens even goed dan de voorgaande jaren (2005 : 0.00 g/l en -0.01 g/l ; 2004: -0,05 g/l en 0,03 g/l; 2003: -0,06 g/l en 0,00 g/l).

De gemiddelde standaardafwijking is in 2006 gelijk aan 0.14 g/l en 0.10 g/l. Dat is iets meer dan de voorgaande jaren maar is toch nog goed (2005 : 0.11 g/l en 0.11 g/l ; 2004: (2004: -0,09 g/l en 0,01 g/l; 2003: -0,03 g/l en 0,02 g/l).

Vriespunt

De grootste gemiddelde afwijking bedraagt in 2006 respectievelijk 0.53 m°C. Dat is vergelijkbaar met de grootste gemiddelde afwijking voor 2005 (0.31 m°C) en is duidelijk kleiner dan de grootste gemiddelde afwijking voor 2004 (1,1 m°C) en 2003 (2,7 m°C).

De gemiddelde standaardafwijking is in 2006 gelijk aan 1.58 m°C. Dat is vergelijkbaar met de grootste gemiddelde afwijking voor 2005 (1.3 m°C)

Celgetal

De gemiddelde afwijking (-1.39% voor Comité du lait en 4.10% voor MCC Vlaanderen) is iets groter dan vorig jaar en is vergelijkbaar met die in de voorgaande jaren (in 2005: 1,1% en 1,9% ; in 2004: 4,8% en 4,5%; in 2003: 5,5% en 5,1%).

Remstoffen

Om de remstoffenproef te controleren werden de in de verschillende interprofessionele organismen verkregen resultaten met elkaar en met de resultaten van de referentielaboratoria vergeleken.

De bepaling van de remstoffen werd op de in de koelruimtes omgewisselde monsters uitgevoerd bij middel van de Copan Milk test.

De melkmonsters waaraan benzylpenicilline was toegevoegd tot concentraties van minder dan de MRL (2.5 ppb < MRL) gaven aanleiding tot een bestraffing bij het omwisselen van de monsters van 27/07/2006 (3 monsters op 6 bij het Comité du lait en 11 monsters op 12 bij MCC).

De melkmonsters waaraan oxytetracycline was toegevoegd tot concentraties boven de MRL (400 ppb > MRL) gaven geen aanleiding tot een bestraffing bij het omwisselen van de monsters van 27/07/2006 (4 monsters op 6 bij het Comité du lait en 6 monsters op 12 bij MCC).

Bij het Comité du lait was de bepaling niet correct voor een monster met 100 ppb sulfadiazine.

Na analyse in de laboratoria van de interprofessionele organismen blijkt dat de resultaten van de monsters voor de 3 hierboven vermelde remstoffen coherent zijn in vergelijking met de controlemonsters. De gevoeligheid van de microplaten was zodanig dat de concentraties van de tijdens de controles door omwisseling gebruikte remstoffen de cut off benaderden.

De melkmonsters waaraan cloxacilline (30 ppb en 60 ppb) en benzylpenicilline (4 ppb) was toegevoegd in een groter gehalte dan de MRL werden correct geanalyseerd.

3. Administratieve controle van het protocol

Bij deze controle werden de volgende vaststellingen gedaan :

Comité du lait

Het protocol wordt over het algemeen goed nageleefd. Men moest in 2006 corrigerende acties ondernemen in verband met de administratieve controle van het protocol die in 2005 werd uitgevoerd, met name met betrekking tot :

de naleving van de timing bij overdracht van een geïdentificeerd bemonsteringsapparaat
de inachtneming van het aantal vergelijkende controles en proeven op het restmelkpercentage
het registreren van non-conformiteiten in verband met de ritverslagen

MCC

Het protocol wordt over het algemeen goed nageleefd. Men moest in 2006 corrigerende acties ondernemen in verband met de administratieve controle van het protocol die in 2005 werd uitgevoerd met name met betrekking tot:

de naleving van de timing bij overdracht van een geïdentificeerd bemonsteringsapparaat
de inachtneming van het aantal vergelijkende controles en proeven op het restmelkpercentage

In het voordeel van de interprofessionele organismen : het nieuwe koninklijk besluit van 21/12/2006 betreffende de controle van de kwaliteit van de rauwe melk en de erkenning van de interprofessionele organismen dat het protocol van de interprofessionele organismen wijzigt met ingang van 1 januari 2007. Sinds die datum is de koper (in samenwerking met het interprofessionele organisme) verantwoordelijk voor de identificatie en de controle van het bemonsteringsapparaat.

Bij deze administratieve controle werd ook de naleving van de planning van de analyses onderzocht. Er werd nagegaan of het in de protocollen vermelde aantal analyses per maand voor de zes kwaliteitscriteria wordt nageleefd en of die analyses, met uitzondering van de remstoffenproef die voor elke levering moet worden gedaan, worden uitgevoerd op de data die zijn vermeld in de officiële planning van elk van de interprofessionele organismen.

Wij zijn tot het besluit gekomen dat zowel voor het Comité du lait als voor MCC Vlaanderen het voor de zes kwaliteitscriteria in het protocol vermelde aantal analyses per maand wordt nageleefd en dat deze analyses worden uitgevoerd op de in de planning vermelde data.

4. Conclusies

Zoals ook reeds in de voorgaande jaren werd vastgesteld, verloopt de bepaling van de **samenstelling** en de **kwaliteit** op degelijke wijze. De interprofessionele organismen werken doorgaans op het juiste niveau.

De controle op de **remstoffen**proef bracht het probleem in verband met de gevoeligheid van de microplaten van de Copan Milk test aan het licht die geregeld aanleiding geeft tot borderline resultaten.

5. Vooruitzichten

Het Voedselagentschap wenst de controle op de interprofessionele organismen in samenwerking met de Gewesten te reorganiseren.

In 2006 was het aantal omwisselingen immers vrij beperkt in vergelijking met andere jaren. Dit gegeven wijst op een nood aan reorganisatie van de werkmethoden. Er was ook een wijziging van de wetgeving (zie het KB van 21/12/2006 betreffende de controle van de kwaliteit van de rauwe melk en de erkenning van de interprofessionele organismen). De bevoegdheden van het gewestelijke en het federale niveau zijn duidelijker omschreven : de bevoegdheden van het FAVV betreffen alleen de criteria kiemgetal, celgetal, remstoffen en filtratie. Het vriespunt en de bepaling van de samenstelling vallen onder de Gewesten. Er bestaat ook een nieuwe procedure voor het afhandelen van de verbodsbepalingen met betrekking tot kiemgetal en remstoffen die ons ertoe noopt de werking zelf van de controle door omwisseling opnieuw te bekijken om de interprofessionele organismen en de producenten niet te bestraffen.

De interprofessionele organismen mogen voortaan snelle tests gebruiken om de remstoffen te bepalen.

Er wordt verder gewerkt aan een wijziging van het protocol tussen de Gewesten en de Federale staat in verband met melk en melkproducten met het oog op een nauwkeuriger vastlegging van de verantwoordelijkheden van elkeen.

Daarnaast beoogt het FAVV (Bestuur van de Laboratoria) ook de inpassing van de controle op de interprofessionele laboratoria in een ruimer circuit van interlaboratoriumtesten. De controle op de IO is in zekere zin immers een niet als zodanig aangekondigd interlaboratoriumcircuit.

Concreet vonden reeds vergaderingen plaats en zullen nog meer vergaderingen plaatsvinden met de Gewesten en de Interprofessionele organismen waarbij het de bedoeling is dat de nieuwe aanpak vanaf eind 2007-begin 2008 wordt toegepast.